

International Science Group

ISG-KONF.COM

III

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

"SOCIETY AND SCIENCE. PROBLEMS AND PROSPECTS"

**London, England
January 25-28, 2022**

ISBN 978-1-68564-506-9

DOI 10.46299/ISG.2022.III

SOCIETY AND SCIENCE. PROBLEMS AND PROSPECTS

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference

London, England
January 25 – 28, 2022

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The III International Scientific and Practical Conference «Society and science. Problems and prospects», January 25 – 28, 2022, London, England. 628 p.

ISBN - 978-1-68564-506-9

DOI - 10.46299/ISG.2022.I.III

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Daulet N., Sapakhova Z., Kairova G., Absatarov D., Orkara S. MORPHOLOGICAL CHARACTERIZATION OF ERWINIA AMILOVORA COLONY	18
2.	Бєдункова О.О., Клименко Л.В., Клименко В.О., Цінівський І.О. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА СТАН ЕКОСИСТЕМ, ПОРУШЕНИХ НЕЗАКОННИМ ВИДОБУТКОМ БУРШТИНУ	23
3.	Собко М.Г., Бутенко А.О., Філоненко А.А., Кравець В.В. ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	28
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
4.	Bezushko D., Oleinik V., Korluga A. OBSERVATION OF DEFORMATIONS DURING THE CONSTRUCTION OF A BUILDING	32
5.	Седак А.И. АРХИТЕКТУРНАЯ ЛИНГВИСТИКА В СОВРЕМЕННОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ АРХИТЕКТОРОВ	35
ART HISTORY		
6.	Дундяк І.М. СЮЖЕТ МОЛИТВИ В ЖИВОПИСІ УКРАЇНИ НОНКОНФОРМІСТІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	45
7.	Коломиец В.А. ПОНЯТИЕ СТИЛИЗАЦИИ В ДИЗАЙНЕ. ЭТАПЫ ВЫПОЛНЕНИЯ ЗАДАНИЯ «СТИЛИЗАЦИЯ АВТОПОРТРЕТА» В ПРОГРАММЕ ADOBE PHOTOSHOP	47
8.	Комаревич І.Л. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ З ПИТАНЬ ФІЗІОЛОГІЇ ГОЛОСОВОГО АПАРАТУ	53
9.	Мовчан О.Ю. БАЯННЕ АНСАМБЛЕВЕ ВИКОНАВСТВО В ПРОБЛЕМНОМУ ПОЛІ МУЗИКОЗНАВСТВА	57

10.	Никоненко Т.М., Кутняхова Т.М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ДИЗАЙНУ КНИГИ	60
11.	Семчук Л.Я. ВПЛИВ КОЛЬОРУ НА ФОРМУВАННЯ ОРНАМЕНТАЛЬНИХ СТРУКТУР ВИШИВОК	64
12.	Челомбійко В.Ф., Кадаш О.В. ДІДЖІТАЛ АРТ ВІЗЕРУНКОВИХ КРИВИХ В ЦІННИХ ПАПЕРАХ	67
BIOLOGICAL SCIENCES		
13.	Kapshuk N. BIOLOGICAL RECLAMATION AS A FACTOR IN RESTORING THE HYDROECOLOGICAL CONDITION OF THE DNIEPER RESERVOIR	70
14.	Suchkov D. PHENOTYPIC FEATURES OF THE AGILE LIZARD ON THE EXAMPLE OF THE POPULATION OF MELITOPOL DISTRICT	73
15.	Yorkina N., Cherniak Y. DEVELOPMENT OF A SYSTEM OF SEPARATE COLLECTION OF SOLID WASTE: PROBLEMS AND SOLUTIONS	76
CHEMICAL SCIENCES		
16.	Guliyeva N., Abdulazimova Z. HYDROGEN SULFIDE SOURCES ON THE TERRITORY OF KHACHMAZ REGION IN 2022	80
17.	Базалюк Л.В. ЗАХИСНІ ПОКРИТТЯ	81
18.	Гусейнова Н., Кафарова Д., Зейналова Г. ИССЛЕДОВАНИЕ СОРБЕНТОВ И ХЕЛАТНОГО КОМПЛЕКСА, ПОЛУЧЕННОГО ИОНОМ РВ(II) В ФАЗЕ СОРБЕНТА, МЕТОДОМ УФ-СПЕКТРОСКОПИИ	84
19.	Рагимова С., Амиров Ф., Мовлаев И., Мамедов Ш. СТРУКТУРИРОВАНИЕ СМЕСИ ИЗОПРЕНОВОГО КАУЧУКА С ПОЛИВИНИЛАЦЕТАТОМ	86

CULTUROLOGY		
20.	Krus O. OVERCOMING BORDERS AND DISTANCES: UKRAINIAN SPIRITUAL TREASURES IN EUROPEAN AND WORLD AREA	94
21.	Ломачинський Б.Г. РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ У СУЧАСНОМУ ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ	100
ECONOMIC SCIENCES		
22.	Tembikovska N. THE PORTERS FIVE FORCES RETROSPECTIVE ANALYSIS OF LANGUAGE SCHOOL DEVELOPMENT	104
23.	Trofymenko O., Ilyash O., Pavlenco T., Kursin S., Dzhadan I. GLOBAL INITIATIVES OF ENERGY INNOVATION DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF PRODUCTION	109
24.	Yatsenko V., Shabelnyk K. THE ROLE OF CRYPTOCURRENCIES IN DIGITAL ECONOMY	116
25.	Yatsenko V., Pedos A. INFLUENCE OF DIGITALIZATION ON INTERNATIONAL BUSINESS	120
26.	Гусенко О.С., Білал А.М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ	122
27.	Мельникова О.В., Кривенець Є.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ШКОЛИ	130
28.	Мних О.Б., Ярич Б.М. СУЧАСНІ ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ І ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ ЦІННОСТІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ	134
29.	Розмарина А.Л., Вітенчук К.О., Лаврик А.С. АНАЛІЗ СТАНУ ЕКОЛОГІЧНОГО БРЕНДИНГУ В УКРАЇНІ	137

30.	Стоянова-Коваль С. ВИКЛИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛІ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	141
31.	Цибульська Е.І., Науменко А.І. ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	144
32.	Цибульська Е.І., Діденко В.О. АНАЛІЗ СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	152
GEOGRAPHICAL SCIENCE		
33.	Задворний С. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	160
34.	Стельмах В.Ю., Жабровець О.Г. АНАЛІЗ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ВОДИ ШТУЧНОГО ОЗЕРА ШАХТАСЬКОГО	164
GEOLOGICAL SCIENCES		
35.	Kostiuk O. PECULIARITIES OF LITHOLOGIC COMPOSITION OF UPPER CRETACEOUS–PALEOGENE DEPOSITS SEDIMENTATION OF FLYSCH CARPATHIANS SKYBOVA NAPPE IN THE PARASKA THRUST SHEET REAR PART	167
LEGAL SCIENCES		
36.	Guyvan P. THE RIGHT TO A FAIR TRIAL. EUROPEAN APPROACHES TO DEFINING THE MEANING OF THIS CONCEPT	169
37.	Rudnichenko S., Shevchenko N. CURRENT PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE PROCEDURES OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF PUBLIC ADMINISTRATION REGARDING SECURITY OF JUDICIARY	176
38.	Антошкіна В.К., Сердюк І.В., Сердюк О.О. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ – «ДЕРЖАВА ЗАГАЛЬНОГО ДОБРОБУТУ»	179

39.	Вайда Т.С. ДІЇ ПРАВООХОРОНЦІВ У ВИПАДКУ ЗАХОПЛЕННЯ ЗАРУЧНИКІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ГРУПИ ДІАЛОГУ ПЕРЕМОВИН ІЗ ЗЛОЧИНЦЯМИ З ВРАХУВАННЯМ НАЯВНОГО У ОСІБ ХАРАКТЕРНИХ ТИПІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ РОЗЛАДІВ	184
40.	Новікова М.М. ДО ПИТАННЯ НАБУТТЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАЦІВНИКА ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ	194
41.	Стрельченко О.Г., Братков С.І., Басс В.О., Капітонова Н.В., Мартиненко Д.Б. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ ПРО ПРАВОВУ ДОПОМОГУ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СВІТУ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	198
MANAGEMENT, MARKETING		
42.	Datsenko V., Chaban L. HUMAN CAPITAL MANAGEMENT WHEN FORMING INNOVATIVE MARKETING STRATEGIES ORGANIZATION	202
43.	Бондарчук С.П., Білик О.С. ОГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	204
44.	Ващук О.В., Мельник В.В. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	207
45.	Пітель Н.Я. ПРОБЛЕМАТИКА ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ	214
MEDICAL SCIENCES		
46.	Altunina N., Lizogub V., Bondarchuk O. GENDER-DEPEND A-LIPOIC ACID EFFECTS ON GLYCEMIC MARKERS IN DIABETIC PATIENTS WITH CHRONIC CORONARY SYNDROME	219

47.	Kurdil N., Ivashchenko O., Volosovets A., Sheiman B., Andryushchenko V. CORRELATION BETWEEN INDIVIDUAL CLINICAL INDICATORS IN ADULT PATIENTS WITH COMBINED DRUG POISONING	222
48.	Melnychuk I., Kramarova V., Lizogub V. GUT MICROBIOME COMPOSITION IN PATIENTS WITH ATHEROSCLEROSIS	227
49.	Tkachenko E., Sartipi H.N., Aqib M., Sindhu B.M., Haddaoui F. SOME PHYSIOLOGICAL STATUS PECULIARITIES BY LITERARY AND OWN DATA	229
50.	Volynets L., Volynets V. THE INCIDENCE OF OSTEOCHONDROSIS IN COMBINATION WITH MALOCCLUSION AMONG STUDENTS OF THE MEDICAL UNIVERSITY	234
51.	Vysochyna I., Bashkirova N., Akhe E. PECULIARITIES OF THE ASSESSMENT OF THE FUNCTIONAL RESERVE OF THE HEART IN CHILDREN OF ALL AGES	238
52.	Аксьонова А.С., Карапі С.С., Демочко Г.Л. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКСТРАПОРАЛЬНОГО ЗАПЛІДНЕННЯ	241
53.	Ахмедова Д.И., Акрамова Х.А. ФАКТОРЫ РИСКА РОЖДЕНИЯ ДЕТЕЙ С МАЛОЙ МАССОЙ ТЕЛА	244
54.	Белікова Ю.О., Галич В.М., Yash T. АМІНОКИСЛОТИ СІРОВАТКИ КРОВІ ЯК ПРЕДИКТОРИ ШЛУНОЧКОВИХ АРИТМІЙ ВИСОКИХ ГРАДАЦІЙ У ХВОРИХ ІЗ СТАБІЛЬНОЮ СТЕНОКАРДІЄЮ ТА ІНСУЛІНОРЕЗИСТЕНТНІСТЮ	254
55.	Головенко М.Я., Ларіонов В.Б., Шаяхметова Г.М., Блажчук І.С., Коваленко В.М. ДОСЛІДЖЕННЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ ТОКСИЧНОСТІ ПРОПОКСАЗЕПАМУ НА САМЦЯХ ЩУРІВ ПО МОРФОМЕТРИЧНИМ ПОКАЗНИКАМ СТАНУ ГОНАД	258

56.	Губіна Н.В., Купновицька І.Г. РОЛЬ ГРЕЛІНУ ТА ОКРЕМИХ МАРКЕРІВ ЗАПАЛЕННЯ У ХВОРИХ З ПОЧАТКОВИМИ СТАДІЯМИ ХРОНІЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК НА ТЛІ ОЖИРІННЯ У ПРОГРЕСУВАННІ ДАНОЇ КОМОРБІДНОЇ ПАТОЛОГІЇ	262
57.	Жураківський В.М., Пахаренко Л.В., Басюга І.О., Ласитчук О.М., Моцюк Ю.Б. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТИНІВ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ФІБРОМІОМОЮ МАТКИ І ОЖИРІННЯМ	264
58.	Имаматдинова А.М., Изекенова А.К. ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ РИСКА РАЗВИТИЯ БОЛЕЗНЕЙ СИСТЕМЫ КРОВООБРАЩЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ	267
59.	Корнейчик В.О. ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНЕ ЗНЕБОЛЕННЯ У ВІДДІЛЕННІ ХІРУРГІЇ ОДНОГО ДНЯ	270
60.	Курташ Н.Я., Кравчук І.В., Куса О.М., Нейко О.В. ЗМІНИ СТАТЕВИХ ГОРМОНІВ У ЖІНОК ДІТОРОДНОГО ВІКУ ІНФІКОВАНИХ COVID-19	272
61.	Островська Г.Ю., Моїсєєва Н.В., Петрова Т.А., Розколупа Н.В. АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ СОЛКОСЕРИЛ-ДЕНТАЛЬНОЇ ПАСТИ ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОМУ УРАЖЕННІ ПАРОДОНТУ	275
62.	Пархоменко К.Ю., Прокопенко К.А. ТАКТИКА ВЕДЕННЯ ХВОРИХ З ХРОНІЧНИМ АПЕНДИЦИТОМ ПРИ НАЯВНОСТІ ПАХОВОЇ ГРИЖІ	277
63.	Поліщук Н.М., Литвиненко О.С., Єрьоміна А.К., Крупей К.С., Матильонок Т.Ю. РОЛЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕМОКУЛЬТУРИ В ДІАГНОСТИЦІ НЕОНАТАЛЬНОГО СЕПСІСУ	280
64.	Припутень А.М., Глиняна О.О. ПОСТІЗОМЕТРИЧНА РЕЛАКАЦІЯ В КОМПЛЕКСІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ЦЕРВІКАЛГІЇ	284

PEDAGOGICAL SCIENCES		
65.	Galynska O. USING ZOOM CHATBOX ACTIVITIES IN TEACHING ENGLISH FOR PROFESSIONAL AND ACADEMIC PURPOSES	287
66.	Mukhambedyarova A., Smirnova Y. WAYS TO PROMOTE HEALTHY LIFESTYLES AND SPORT AMONG UNIVERSITY YOUTH: THE VIEWS OF STUDENT GROUP SUPERVISORS IN THE CONTEXT OF DEVELOPED COUNTRY EXPERIENCES	289
67.	Nozdrova O., Bartienieva I. FORMATION OF CRITICAL THINKING OF THE INDIVIDUAL: A NEW EDUCATIONAL PARADIGM	294
68.	Roman N. TRADITIONS AND INNOVATIONS OF SOLEMNIZATION AND CELEBRATIONS	299
69.	Rudenko N. PECULIARITIES OF FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE BY MEANS OF FOREIGN LANGUAGES	301
70.	Svoboda A. MOBILE TECHNOLOGIES IN TEACHING IT STUDENTS ENGLISH	307
71.	Vorona L. GAMIFICATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN OUT-OF-SCHOOL EDUCATION	309
72.	Yarmak T., Tuhai T. CHANGES TRENDS IN THE EDUCATION MODERN CHALLENGES CONDITIONS	311
73.	Авраменко Н.Л., Сергієнко Н.В. СЕРТИФІКАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	315
74.	Баймұса Ұ.Ж., Сейтқалым А.С., Әбдірахман Г.Б., Әтшібай Қ.А. ЖАҢАШЫЛ ҰСТАЗ ӨМІР ТАЛАБЫ	325

75.	Безкоровайна О.В. МІЖКУЛЬТУРНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОДНА З НАЙВАЖЛИВІШИХ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	330
76.	Білецька Л.С., Грицак О.В. ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ ТВОРЧОЇ РОБОТИ НАД СЮЖЕТНИМИ ЗАДАЧАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	334
77.	Жунусбекова А., Асқарқызы С. COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫ КЕЗІНДЕ, ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНЫҢ СТУДЕНТТЕРІНІҢ БОС УАҚЫТТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ МӘСЕЛЕСІ	342
78.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 016.02 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГІКА) ДО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЗІ СКЛАДНИМИ ПОРУШЕННЯМИ	348
79.	Кашуба О.М., Кравчук Т.О., Навольська Г.І. ІНШОМОВНА КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	353
80.	Лусь В.І. ПРО ДЕЯКІ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	363
81.	Мастерук Д.В. КОЛІР У ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	366
82.	Міхєєв А.О., Джурак В.С., Гаврилюк О.І. ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	368
83.	Павлюк Т.О., Борисова О.О. МОБІЛЬНИЙ ДОДАТОК «ЦИФРОВА ІНКЛЮЗІЯ» ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В ОСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	374

84.	Плужник А.В., Бітнер Д.В. МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА КВЕСТУ «ДЕНДРОЛОГІЧНІ ТАЄМНИЦІ ЖИТОМИРА»	376
85.	Серебреннікова О.А., Фоміна Л.В., Вуж Т.Г., Іванов Р.О., Гулевич А.М. ВЛАДА І ВПЛИВ ЯК ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОГО КЕРІВНИЦТВА СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	383
86.	Ситнік Т.І. СИСТЕМА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КІНЦІ XX – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОРІЧЧЯ	389
87.	Сорокотяга І.О. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА У ГАЛУЗІ МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ	393
88.	Трубачева С.Е., Алексєєнко Т.Ф. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПОНЕНТУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	397
89.	Тюріна В.О. ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ПРОФЕСІЙНОЇ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ	402
90.	Хамська Н.Б., Матіюк Д.В., Гуральник Т.Р. СУТНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО МЕНЕДЖМЕНТУ В ОСВІТІ	407
91.	Шабан О.П., Козелецкая И.Н. УЧЕТ ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ СВОЙСТВ ЛИЧНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ НЕМЕЦКОМУ ЯЗЫКУ	414
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
92.	Nasibova T., Garaev E., Zeynalova G., Gafarova D. MACRO- AND MICRONUTRIENTS OF PEGANUM HARMALA LEAVES	418

93.	Круглов Е., Борщевський Г., Ярних Т. АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЛІПОСОМАЛЬНИХ ОЧНИХ КРАПЕЛЬ НА ОСНОВІ ПЕПТИДНОГО КОМПЛЕКСУ З ДЕРМАЛЬНОГО ШАРУ ШКІРИ СВИНЕЙ	420
PHILOLOGICAL SCIENCES		
94.	Kravtsova Y. BASIC PRINCIPLES AND CURRENT PROBLEMS OF METAPHORICAL LEXICOGRAPHY	424
95.	Lozenko V. THE COMPARATIVE ANALYSIS OF GENDER DEFINITION IN OLD ENGLISH, MODERN ENGLISH AND LATIN	430
96.	Mosiyevych L. TRANSLATION TECHNIQUES OF ENGLISH TERMS IN MIGRATION POLICY INTO UKRAINIAN	432
97.	Shapoval Y. NEWLY-FORMED SLANG IN THE WORD-STOCK OF MODERN ENGLISH	435
98.	Апоненко И.Н. К ВОПРОСУ О ПОЭТОНИМИИ ПЕСЕН И РУССКИХ НАРОДНЫХ СКАЗОК	437
99.	Васта В., Пренько Я., Литвиненко Н.І. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	439
100.	Горлова О. ЖАНРОВІ ОЗНАКИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ	442
101.	Гурина Н.В. КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ НАТЯКУ У НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОЇ ІНТОНАЦІЇ	446
102.	Забеліна В.О., Стьопін М.Г. ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ТВОРАХ В. ГІБСОНА «МОНА ЛІЗА ОВЕРДРАЙВ» ТА «НЕЙРОМАНТ»	451

103.	Крижко О.А. КОГНІТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗООМОРФНИХ ОБРАЗІВ В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ТВОРЧОСТІ	454
104.	Морозова Г.К. E.E. CUMMINGS' I CARRY YOUR HEART WITH ME: LINGUOSTYLISTIC ANALYSIS	464
105.	Нестеренко Н.М., Лисенко К.В. ФОНЕТИЧНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ В МОВЛЕННІ БІЛІНГВА ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВЗАЄМОДІЇ МОВНИХ СИСТЕМ	465
106.	Овсієнко Л.М. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНІВ І ТЕРМІНОСИСТЕМ	470
107.	Тимінська І.М., Тимінська А.М. НЕОФІЦІЙНІ НАЗВИ МІСТ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ: СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ	474
108.	Трень Т.О., Декусар Г.Г. АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ	478
109.	Філат Т., Сидора М., Запорожець О., Сербіненко Л. РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	480
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
110.	Hubal H. ANALYSIS OF BIOCHEMICAL PROCESSES RATES IN BIOLOGICAL SYSTEMS	486
POLITICAL SCIENCE		
111.	Мочков О.Б. ТЕРИТОРІАЛЬНА ОБОРОНА РОСІЇ: УРОКИ І ЗАСТОРОГИ ДЛЯ УКРАЇНИ	490
112.	Скремінський М.В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА РЕАЛІЗАЦІЮ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	494

PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
113.	Antoniuk L. PSYCHOLOGICAL FACTORS OF INTERNET-ADDICTED BEHAVIOUR AMONG YOUTH	499
114.	Стоянова-Коваль С., Водолазька О. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	509
115.	Шевченко К.А. ПСИХОЛОГІЧНІ ПАТЕРНИ СЕКСУАЛЬНИХ СЦЕНАРІЇВ	513
SOCIOLOGICAL SCIENCES		
116.	Гавриш М.М. МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	524
TECHNICAL SCIENCES		
117.	Azimova S., Sovetzhanova B. DEVELOPMENT OF A DRAFT STANDARD FOR THE OBTAINED PECTIN EXTRACT	530
118.	Baliasina O., Zhuravlov S. HOW DO TECHNOLOGIES, DATA SCIENCE AND ANALYTICS EVOLVE FOOTBALL?	534
119.	Kvasnikov V., Zenkina S. ANALYSIS OF THE EFFICIENCY OF THE METHODS DIAGNOSTICS OF ASYNCHRONOUS ELECTRIC MOTORS	536
120.	Moistsrapishvili K. ELECTROMECHANICAL GYROSCOPE-ACCELEROMETER (INVENTION)	541
121.	Nefyodov V., Babenko K. A MODEL OF LONG-DISTANCE FREIGHT TRANSPORTATION SYSTEM USING LOGISTICS CENTER BUILDING	548

122.	Nuradinov A., Kondratiev Y., Uzdieva N., Akhtaev S., Nuradinov I. INGOTLESS ROLLING OF HIGH-STRENGTH HEAT- HARDENABLE ALUMINUM ALLOYS	551
123.	Shevchuk O., Matukhno V., Usachov D., Tolkunov I., Popov I. METHOD OF ORGANIZATION OF INTERACTION OF EMERGENCY SERVICES FOR INCREASING THE LEVEL OF SECURITY IN UKRAINE	555
124.	Sitnikov D., Andrusenko Y. A COMPARATIVE ANALYSIS OF CNN-MODELS FOR TIME SERIES FORECASTING	558
125.	Бурлаченко Д., Мутичко О. ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ПОШУКУ ТА РЯТУВАННІ НА МОРІ	560
126.	Вербицька О.В., Куц А.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ГОРІЛКИ	565
127.	Дзюбик А.Р., Дзюбик Л.В., Зінько Я.А. ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАПЛАВЛЕННЯ ЗНОШЕНОЇ БУРОВОЇ КОЛОНКОВОЇ ТРУБИ	571
128.	Зайцева Т.А., Тимофєєва М.О. WEB-ДОДАТОК UNITREK, ЯК АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ЗАВДАНЬ, ТРЕКІНГУ ВИТРАЧЕНОГО НА НИХ ЧАСУ ТА АНАЛІЗУ ЇХ ВИКОНАННЯ	576
129.	Исаев А.П., Чуланов П.А., Гуляев Ю.Ф., Циколенко Е.В. ГЕОДЕЗИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ СТАТИЧЕСКИ НЕОПРЕДЕЛИМОЙ КОНСТРУКЦИИ (НА ПРИМЕРЕ ГОРИЗОНТАЛЬНОЙ ОДНОПРОЛЕТНОЙ БАЛКИ)	579
130.	Коваленко Т., Каряка В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ СОНЯЧНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ ДЛЯ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ	583
131.	Корчак М.М. ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ РОЗПОДІЛУ СТЕБЛОВИХ ЗАЛИШКІВ НА СМУГИ ОБРОБІТКУ	586

132.	Кузьмич О.Й., Лапицький І.В., Анненков А.О., Дем'яненко Р.А. ВДОСКОНАЛЕННЯ ТОЧНОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДОВЖЕНОГО ЗСУВУ МОСТОВИХ ПЕРЕХОДІВ	593
133.	Пиріг Я., Оксак С., Роман П. ВПЛИВ ТЕМПЕРАТУРИ ВИПРОБУВАННЯ НА ЗЧЕПЛЮВАНІСТЬ БІТУМУ	598
134.	Соболев В.В., Куливар В.В. ЗАДЕРЖКА ЗАЖИГАННЯ ВЗРЫВЧАТЫХ ВЕЩЕСТВ ПРИ ИНИЦИИРОВАНИИ ИЗЛУЧЕНИЕМ ЛАЗЕРНОГО ИМПУЛЬСА	603
135.	Толмачов С.Т., Ільченко О.В., Власюк Г.П., Леонтьєв П.О. ПРОГРАМА ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ХАРАКТЕРИСТИК МАГНІТНОГО ПОЛЯ НА ПАРАМЕТРИ ІМПУЛЬСНОГО РОЗМАГНІЧУЮЧОГО АПАРАТУ	608
TOURISM		
136.	Безсмертнюк Т.П., Гринасюк А.Р. ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АВТОМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	616
137.	Бойко В.О., Логвиненко Ю.В. КРУЇЗНЕ СУДНОПЛАВСТВО В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	619
138.	Гринасюк А.Р., Безсмертнюк Т.П. ВИКОРИСТАННЯ POS-СИСТЕМИ «POSTER» У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 241 «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»	621
139.	Примак Т.Ю., Рубець Я.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	623

СЕРТИФІКАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Авраменко Наталія Леонідівна

кандидат технічних наук, доцент,
професор кафедри митної справи та товарознавства,
Державний податковий університет, Україна

Сергієнко Наталія Володимирівна

викладач циклової комісії гуманітарно-філологічних дисциплін
Ірпінський фаховий коледж економіки та права, Україна

В період пандемії COVID-19 заклади вищої освіти (ЗВО) активно впроваджують систему дистанційного навчання, завдання якої полягає у наданні здобувачам якісних освітніх послуг. Раніше дистанційна освіта у ЗВО застосовувалась не як основна форма навчання, а в більшою мірою як додаткова, що робило навчальний процес різноманітним у підході до вивчення освітніх компонентів.

В Україні не існувало і не існує й досі єдиного підходу до запровадження систем дистанційного навчання; будь-який навчальний заклад обирає ту чи іншу систему, спираючись на програмне забезпечення власного виробництва, чи його купівлю українського або іноземного походження.

Відомо, що використання електронних технологій у сфері освіти дозволяє значно зменшити витрати на підготовку спеціалістів. За даними ЮНЕСКО, електронне навчання одного студента приблизно втричі дешевше навчання в системі традиційної освіти тієї ж країни. Це дозволяє зменшити навантаження на державний бюджет, з одного боку, а з іншого – полегшує отримання освіти представникам соціально уражених верств населення, а також особам з особливими потребами. Крім того, гнучкість електронного навчання, можливість працювати в асинхронному режимі і різноманітні методики представлення навчальних матеріалів імпонують дорослим студентам, які не мають можливостей увесь свій час присвячувати навчанню [1, с. 114]. Але як доводить досвід 2-х років викладання в умовах пандемії, жоден із ЗВО не зменшив вартість контрактної форми навчання.

Навчальний дистанційний курс (НДК) – це комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених у віртуальному навчальному середовищі для організації дистанційного навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій [2, с. 3]. Основні складові елементи НДК представлені на рис.1.

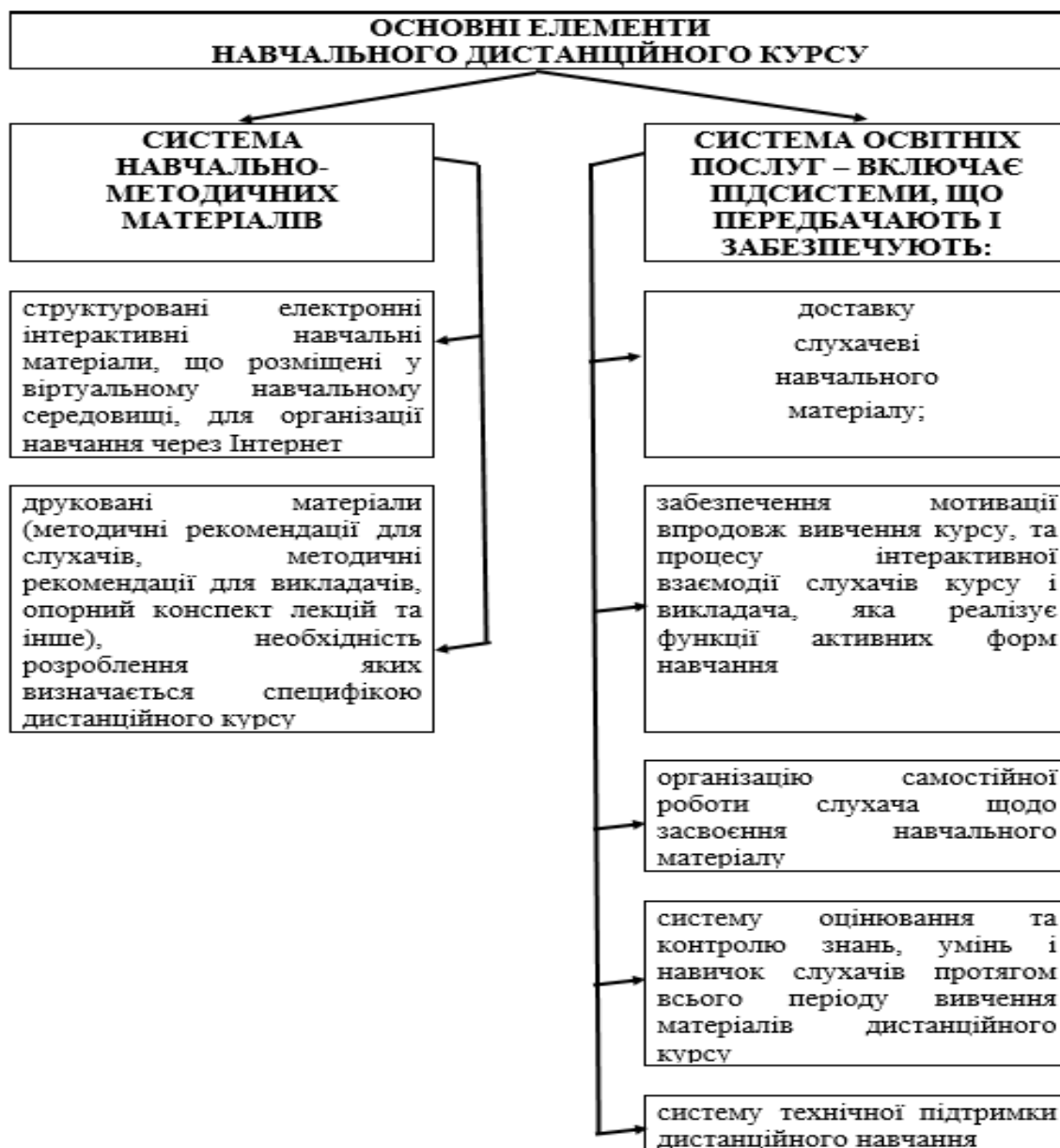

Рис. 1. Основні складові елементи навчального дистанційного курсу
Джерело: складено авторами

В Державному податковому Університеті, який один із перших ЗВО в Україні з першого дня початку пандемії активно почав використовувати систему дистанційного навчання, НДК розміщуються на Порталі дистанційної освіти в системі дистанційного навчання Moodle (<http://moodle.nusta.edu.ua>) (далі - СДН). Кожен викладач закладу має змогу самостійно створювати дистанційні курси, налаштовувати різноманітні ресурси, підписувати слухачів (здобувачів вищої освіти) на курс і керувати їх навчанням. Студент може дистанційно, через будь-який пристрій, підключений до мережі Інтернет, ознайомитися з навчальним матеріалом, отримати завдання, представити результати, пройти контроль знань (тестування, завдання тощо). Доступ до ресурсів навчального порталу – персоналізований. Логін та пароль доступу слухачі та науково-педагогічні

працівники отримують у адміністратора сайту СДН. Кожний користувач СДН має доступ лише до тих дистанційних курсів, на яких він зареєстрований для участі в освітньому процесі. Реєстрація слухачів у СДН здійснюється адміністратором сайту. Роль викладача курсу надається адміністратором сайту. Запис слухачів на курс здійснюється викладачем цього курсу або слухачі записуються на курс самостійно (в цьому випадку курс має бути захищений паролем). По закінченні навчання за програмою курсу викладач відраховує слухачів з числа його активних учасників. Задля ефективного управління системою дистанційного навчання на кожній кафедрі є відповідальна особа – менеджер, який робить попереднє закріплення через автоматизовану систему управління (АСУ) здобувачів, а також запис груп на дистанційне навчання.

Одна справа мати Портал дистанційної освіти з повним комплексом НДК, інша – якість освітнього контенту, від якої залежатиме і якість освіти здобувачів. Саме з цією метою проводиться сертифікація усіх НДК в Університеті. Сертифіковані НДК можуть бути використані як засоби навчання для студентів денної, заочної та заочної (дистанційної) форм навчання та студентів відокремлених підрозділів на всіх етапах освітньої діяльності студентів під час вивчення відповідних дисциплін. Процесу сертифікації передують тривалий процес створення відповідного НДК на Порталі дистанційної освіти (див. табл. 1).

Таблиця 1

Етапи розробки НДК в Університеті

№ етапу	Характеристика
1	2
Етап 1	опанування викладачами технологій дистанційного навчання (самостійно або на курсах підвищення кваліфікації).
Етап 2	наповнення НДК електронними навчально-методичними ресурсами в повному обсязі відповідно до його структури.
Етап 3	апробація НДК. На цьому етапі викладач реєструє слухачів на курсі та використовує матеріали НДК для навчання слухачів і, за необхідністю, вносить корективи до курсу.
Етап 4	сертифікація НДК. Лише сертифікований НДК може використовуватись на всіх етапах освітнього процесу.

Відповідальність за розробку НДК освітньої компоненти несе, насамперед, кафедра, за якою закріплена відповідно до наказу дана навчальна дисципліна, і науково-педагогічний працівник, до навчального навантаження якого вона відноситься. НДК може розроблятися як індивідуально викладачем, так і групою НПП, що безумовно відображається в індивідуальному плані роботи (розділ «Методична робота»). Кожен НДК слугує для управління освітнім процесом, надання знань шляхом викладу теоретичного матеріалу, формування навичок і вмінь на основі отриманих знань, закріплення матеріалу, контролю засвоєння теоретичного матеріалу, а також виконання практичних завдань та їх контролю.

Кожен НДК повинен мати: якісне інформаційне наповнення; структуру навчально-методичних матеріалів; логіку вивчення навчального курсу; чіткий

графік виконання слухачами навчального плану; критерії, засоби і системи контролю та оцінювання; налагоджену систему взаємодії слухача і викладача.

Обов'язковими структурними елементами НДК є: анотація та загальна інформація про НДК; форуми «Новини» та «Запитання викладачу»; робоча програма навчальної дисципліни; за потреби – план освітнього процесу; інструкції щодо використання веб-ресурсів, послідовності проходження курсу та контролю якості навчання; е-глосарій; бібліографія та посилання на електронні бібліотеки; змістовна частина дистанційного курсу (лекції, презентації, відео (аудіо) лекції); методичні вказівки або завдання до практичних, самостійних та індивідуальних робіт; дидактичний матеріал; підсумкове комп'ютерне тестування та іспит / залік (у формі тестів або завдань). Окремі елементи дистанційного курсу можуть бути не включеними до навчально-методичних матеріалів курсу, якщо вони не були передбачені навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти.

Відповідно до п. 38 Ліцензійних умов [4] одним із досягнень у професійній діяльності, які зараховуються НПП за останні п'ять років є наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та дистанційного навчання, електронних курсів на освітніх платформах ліцензіатів, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій/ робочих програм, інших друкованих навчально-методичних праць загальною кількістю три найменування. Тому з боку керівництва ЗВО приділяється більше уваги до процесу сертифікації НДК, оскільки вони включають не лише розробку і затвердження робочої програми конкретної навчальної дисципліни, а цілого комплексу навчально-методичних матеріалів, необхідних здобувачеві вищої освіти для формування його загальних/спеціальних компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійних програм.

Сертифікація НДК – це процедура визначення його відповідності затвердженим вимогам та можливості використання в освітньому процесі. Багатьма ЗВО України розроблені і реалізуються відповідні Положення про сертифікацію дистанційних курсів.

В Державному податковому університеті сертифікація здійснюється експертами та комісією по сертифікації НДК. Відповідно до схваленого Положення [2] головою комісії є перший проректор з навчально-методичної та виховної роботи, а склад комісії з сертифікації НДК затверджується відповідним наказом ректора Університету щорічно. Сертифікація НДК здійснюється за допомогою проведення експертизи, яка передбачає оцінювання НДК експертами з трьох позицій: структурно-функціональної, змістовної та методичної (див. табл. 2).

Таблиця 2.

Види експертиз НДК у процесі сертифікації

№ з/п	Вид експертизи	Призначення
1	2	3
1.	Структурно-функціональна експертиза	передбачає аналіз наявності обов'язкових складових НДК та визначення відповідності кожної складової вимогам: – загальна інформація про курс (візитка курсу, робоча програма навчальної дисципліни, графік освітнього процесу, інструкції по роботі з курсом, шкала оцінювання, друковані та Інтернет-джерела, глосарій, оголошення); – навчальні матеріали з модулів (лекції в електронному форматі до кожної теми відповідно до тематики робочої програми, презентації до усіх лекцій, відеозаписи усіх лекцій, практичні (семінарські, лабораторні) роботи з тематикою відповідно до робочої програми, методичні рекомендації з виконання практичних (семінарських, лабораторних) робіт, завдання для самостійної роботи контрольні запитання (завдання), тест для самоконтролю, контрольний тест; – підсумкова атестація (питання для підготовки, підсумковий тест) Критерії повноти даної експертизи представлені в табл. 3.
2.	Змістовна експертиза	здійснюється для аналізу змісту, відповідності змісту державним освітнім стандартам, цілям і завданням дистанційного курсу, графіку освітнього процесу. Оцінюється актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість
3.	Методична експертиза	оцінює методику організації дистанційного курсу, педагогічно-психологічні засади організації діяльності слухача та викладача, їх взаємодії, організацію системи контролю

Джерело: систематизовано авторами

Для кожного елементу курсу застосовують критерії відповідності: дотримано повністю (100 % встановленого значення); дотримано більше ніж на половину (75 % встановленого значення); не виконується більше половини визначених вимог (50 % встановленого значення); не дотримуються вимоги взагалі (20 % встановленого значення); елемент відсутній (0 балів).

Таблиця 3.

**Критерії відповідності елементів курсу визначеній структурі та форматам
(структурно-функціональна експертиза)**

№	Елемент курсу	Характеристика
1	2	3
1.	Візитка курсу	Подано у форматі Веб-сторінки; вказана категорія слухачів, для яких підготовлений курс, відомості про авторів курсу, коротка характеристика курсу (ключові теми курсу)
2.	Робоча програма	Подано у форматі pdf; наявність мети та завдань вивчення курсу; наявність вимог до знань, умінь та навичок, вказано кількість годин на вивчення кожного модуля; відображаються назви тем з анотаціями
3.	Графік освітнього процесу	Подано у форматі Веб-сторінки або pdf, наявність потижневого планування проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять у формі таблиці, наявність потижневого планування виконання слухачами завдань для самостійної роботи, вказується розподіл оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля
4.	Інструкції по роботі з НДК	Подано у форматі Веб-сторінки або pdf; даються чіткі інструкції слухачам щодо вивчення теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, самостійної роботи, тестів
5.	Шкала оцінювання	Подається у форматі Веб-сторінки або pdf, наведена таблиця співвідношень національних оцінок та оцінок ECTS
6.	Друковані та Інтернет-джерела	Подано у форматі Веб-сторінки, вказуються основні та додаткові друковані джерела з дисципліни, наводяться Інтернет-джерела з активними гіперпосиланнями
7.	Термінологічний словник	Подано у форматі глосарія, означення наводяться до всіх термінів у словнику
8.	Оголошення	Подано у форматі форуму
9.	Теоретичний матеріал	Електронні навчальні матеріали представлені у вигляді окремих тем. Кожна тема подається у вигляді електронного посібника з розвиненою системою навігації або pdf
10.		Додаткові мультимедійні навчально-методичні матеріали (відео, підкасти, аудіо ...) подані у рекомендованих форматах, відкриваються без додатково встановлених спеціальних програмних засобів

11.		Презентації до всіх лекцій (тем) відповідають структурі: слайд 1 – тема, автор; слайд 2 – план; слайд 3 – інформаційні джерела; слайди 4-19 – розкриття змісту лекції; слайд 20 – висновки, завдання.
12.		Презентації подані у одному з форматів: pptx, ppt, pdf
13.	Практичні (семінарські, лабораторні) роботи	Наявність окремих ресурсів для кожної практичної (семінарської, лабораторної) роботи,
14.		Кожна робота містить основні структурні елементи: - тема, мета, методичні рекомендації, список завдань, форма подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання, термін виконання (для всіх робіт)
15.		Віртуальний лабораторний практикум завантажується на ПК стандартної конфігурації і пристосований до роботи у мережі або доступний онлайн
16.	Завдання для самостійної роботи	Наявність окремих ресурсів із завданнями для самостійного виконання, які містять основні структурні елементи: зміст завдання, хід виконання, список індивідуальних завдань, інформаційні джерела, форма подання результатів виконаного завдання, критерії оцінювання, термін виконання
17.		Наявність методичних рекомендацій з виконання завдань або додаткових навчально-методичних ресурсів для самостійного опрацювання або посилань на зовнішні інформаційні ресурси
18.		Завдання передбачає можливість відправки слухачем відповіді з виконаним завданням викладачеві на перевірку
19.	Модульний контроль	Навчальний тест для самоконтролю (5-10 тестових завдань) містить розширені коментарі до відповідей слухачів
20.		Інтерактивний тест або/і завдання для модульного контролю виконуються за індивідуальними варіантами і містить необхідну кількість тестових запитань
21.	Підсумкова атестація	Тест для підсумкової атестації містить необхідну кількість тестових запитань
		Всього 100 балів

До критеріїв змістовної експертизи належать:

— *Візитка курсу* (анотація дисципліни, наведена у візитці курсу змістовно відповідає описанню ключових тем курсу), *робоча програма* (відповідність оформленню і вимогам університету) та *графік освітнього процесу* (узгоджується з робочою програмою навчальної дисципліни).

— *Друковані та Інтернет-джерела* (запропоновані друковані та Інтернет джерела містять основні та додаткові навчально-методичні матеріали з дисципліни, запропоновані джерела є актуальними та сучасними, курс містить посилання на файли репозитарію).

— *Термінологічний словник* (основні терміни з дисципліни подані у глосарії до курсу, усі означення термінів у глосарії до курсу подано у коректній формі).

— *Оголошення* (у оголошеннях та форумах подані актуальні питання для обговорення).

— *Теоретичний матеріал* (кожна тема висвітлена в обсязі, достатньому для оволодіння слухачами навчальним матеріалом, зміст навчального матеріалу відповідає освітнім стандартам, робочій навчальній програмі; навчальний матеріал викладено у логічній послідовності, на доступному рівні для студентів ВНЗ; кожна тема містить актуальну наукову інформацію щодо предметної області вивчення; навчальний матеріал, викладений в електронних посібниках має практичне значення, пов'язаний з майбутньою професією; матеріал викладено грамотно, лінгвістично чисто; графічні зображення та підкасти якісно доповнюють навчальний матеріал, текстовий навчальний матеріал достатньо підкріплений графікою, мультимедіа, відео та аудіофрагментами; графічні зображення, моделі, відеофрагменти, розміщені у навчальних ресурсах, доречні, коректно виконані, відповідають змісту навчального матеріалу та меті їх використання; мультимедійні презентації відповідають змісту лекційного матеріалу, графічні зображення, схеми, діаграми містять сучасну актуальну інформацію щодо предмету вивчення; відеозаписи лекцій містять записи лекцій, які відповідають за змістом необхідному рівню подання навчального матеріалу для студентів ВНЗ з відповідних тем курсу).

— *Практичні (семінарські, лабораторні) роботи* (зміст практичних/ семінарських/ лабораторних робіт відповідає необхідному рівню оволодіння вміннями та навичками, які зазначаються у робочій програмі; методичні вказівки з виконання практичної (лабораторної) роботи дають повне пояснення щодо порядку виконання роботи; віртуальні лабораторні роботи дозволяють виконати необхідні досліди та набути необхідних навичок з їх виконання. Програмне забезпечення відповідає сучасному рівню розвитку науки).

— *Завдання для самостійної роботи* (додаткові навчальні матеріали або методичні вказівки з виконання завдань для самостійної роботи або посилання на зовнішні інформаційні ресурси подані в обсязі, достатньому для самостійного оволодіння слухачами навчальним матеріалом; завдання для самостійної роботи відповідають змісту вмінь та навичок, які необхідно набути або удосконалити; завдання для самостійного виконання передбачають дослідницьку навчальну діяльність слухачів, використання світових інформаційних ресурсів)

— *Модульний контроль* (контрольні запитання відповідають рівню засвоєння знань з модуля; навчальний тест містить завдання з ключових питань модуля; коментарі до запитань навчального тесту дають повну підказку слухачеві щодо виправлення помилок; завдання або тест охоплює весь матеріал з модуля та відповідає вимогам до знань, умінь та навичок, якими необхідно оволодіти під час вивчення модуля)

— *Підсумкова атестація* (зміст контрольних запитань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь та навичок; тестові завдання сформовані у тест таким чином, щоб охопити навчальний матеріал всіх модулів курсу (повнота

контролю); тест відповідає умовам валідності (об'єктивність контролю); комп'ютерне тестування (на 5 балів) містить 30 випадкових питань зі 100 питань, які охоплюють навчальний матеріал всіх модулів курсу)

Конкретні вимоги, за якими здійснюється кожна з перерахованих експертиз розробляються та удосконалюються ННЦ інноваційних освітніх технологій та регіонального навчання в залежності від потреб і розвитку технологій дистанційного навчання. Склад комісії із сертифікації представлений в таблиці 4.

Таблиця 4.

Склад комісії із сертифікації НДК Університету

№ з/п	Експерт	Хто призначає
1	2	3
1.	<i>Експерт зі змісту</i> (фахівець з предметної області для здійснення змістовної експертизи)	призначається на засіданні кафедри з числа НПП, які мають відповідний науковий ступінь та досвід розробки власних НДК
2.	<i>Експерт з методики дистанційного навчання</i> (фахівець з методики організації дистанційного навчання)	призначається комісією з сертифікації із числа провідних НПП, які пройшли підвищення кваліфікації з питань організації та використання технологій дистанційного навчання;
3.	<i>Експерт з технічного функціонування НДК</i> (фахівець з дистанційних технологій для здійснення структурно-функціональної експертизи)	призначається Навчально-науковим центром інноваційних освітніх технологій та регіонального навчання

Комісія в разі потреби може додатково залучати в якості експертів інших представників з числа науково-педагогічних працівників УДФСУ. Надання доступу експертам до курсу, який сертифікується, та ведення реєстру курсів, яким надано сертифікат, забезпечує ННЦ інноваційних освітніх технологій та регіонального навчання.

НДК може бути сертифікований виключно після його апробації. Апробація НДК виконується слухачами та НПП. Студенти та науково-педагогічні працівники, що виконували апробацію НДК, заповнюють анкету, у якій оцінюють елементи курсу і залежно від критерію виставляють бали: «повністю погоджуюсь» – 4 бали, «переважно погоджуюсь» – 3 бали, «частково погоджуюсь» – 2 бали, «непогоджуюсь/відсутнє» – 0 балів.

Питання анкети:

1. Програма курсу чітко представлена, у зрозумілій формі подано план проведення занять і контрольних заходів.
2. Достатньо роз'яснені критерії проміжної та підсумкової атестації.
3. У оголошеннях та форумах подані актуальні питання для обговорення.
4. Запропоновані друковані та Інтернет джерела містять основні та додаткові навчально-методичні матеріали з дисципліни.

5. Ключові терміни достатньо пояснені.
6. Викладений матеріал достатньо підкріплений графікою, мультимедіа, відео та аудіо фрагментами.
7. Матеріал дистанційного курсу викладено у логічній послідовності, в обсязі, достатньому для оволодіння навчальним матеріалом.
8. У НДК є можливість самоконтролю пройденого матеріалу.
9. Ступінь трудомісткості самостійних робіт відповідає ресурсу часу.
10. Наявний матеріал є достатнім для виконання індивідуальних завдань.
11. Тестові завдання охоплюють навчальний матеріал, висвітлений у матеріалах курсу.
12. Забезпечується онлайн та офлайн спілкування для проведення консультацій.
13. Задоволений(а) якістю викладання дисципліни.

Загальна кількість анкет не повинна бути менше за 5. Середньозважені результати анкетування складають $\frac{1}{4}$ загальної оцінки за НДК. Рішення комісії щодо можливості сертифікації НДК складає $\frac{3}{4}$ загальної оцінки за курс.

Порядок проведення експертизи в університеті: 1 – призначення експертів для здійснення експертизи НДК; 2 – проведення анкетування студентів та/або НПП кафедри; 3 – розгляд та затвердження висновків експертів зі змісту та методики на засіданнях відповідної кафедри університету; 4 – рішення комісії університету з сертифікації НДК, яке формується в основному на підставі висновків експертів; 5 – видача сертифікату за підписом Голови комісії університету з сертифікації НДК.

Комісія приймає НДК для сертифікації за умови, що висновки експертів носять позитивний характер і за кожним видом експертизи сумарна оцінка складає не менше 70% балів, а загальна оцінка НДК – не менше 75% балів. У випадку, коли оцінка експертів не дозволяє комісії сертифікувати НДК, його відправляють на доопрацювання. Рішення комісії по сертифікації НДК затверджується науково-методичною радою Університету, після чого автору (авторам) курсу видається сертифікат.

Отже, сертифікація НДК – є необхідною умовою впровадження якісного освітнього контенту і складовою системи дистанційної освіти на сучасному етапі розвитку, що вимагає кропіткої роботи, насамперед, НПП і системної роботи адміністрації ЗВО.

Список літератури

1. Формування екологічного світогляду та культури безпеки студентів ВНЗ : монографія / І.С. Сагайдак, Н.Л. Авраменко, Т.М. Чорна. К. : ТОВ «7БЦ», 2018. 171 с.
2. Положення про сертифікацію навчальних дистанційних курсів в системі дистанційного навчання Університету ДФС України. URL: <http://surl.li/beolh> (дата звернення: 09.01.2022).
3. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.01.2022).

SOCIETY AND SCIENCE. PROBLEMS AND PROSPECTS

Scientific publications

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Society and science. Problems and prospects», London, England. 628 p.
(January 25 – 28, 2022)

UDC 01.1

ISBN – 978-1-68564-506-9

DOI – 10.46299/ISG.2022.I.III

Text Copyright © 2022 by the International Science Group (isg-konf.com).

Illustrations © 2022 by the International Science Group.

Cover design: International Science Group (isg-konf.com)©

Cover art: International Science Group (isg-konf.com)©

All rights reserved. Printed in the United States of America.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Daulet N., Sapakhova Z., Kairova G., Absatarov D., Orkara S. Morphological characterization of *Erwinia amilovora* colony // Society and science. Problems and prospects. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference. London, England. 2022. Pp. 18-22.

URL: <https://isg-konf.com>.